

Hr Erkki Keldo
Majandus- ja tööstusminister
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@mkm.ee

Meie: 15.10.2024 nr 2-2/161

Andmete esitamine ultraheli veearvestite kohta

Eesti Vee-ettevõtete Liit saatis Teile 05.04.2024 kirja nr 2-2/140, millega palusime algatada majandus- ja taristuministri 18.12.2018 määruse nr 65 „Metrooloogiliselt kontrollitud mõõtevahendite kohustuslikud kasutusalaad koos eranditega, metrooloogilise kontrolli alla kuuluvate mõõtevahendite nimistu, täpsusnõuded, taatluskehtivusajad ning metrooloogilise kontrolli ja statistilise taatluse täpsustatud nõuded“ muutmine.

Määruse nr 65 lisa kohaselt on veearvestite taatluskehtivusajaks määratud 5 aastat. Määruse nr 65 koostamise ajal ei olnud Eestis kasutusel piisavalt ultraheli- ja elektromagnetilisi arvesteid, mis oleks andnud piisavalt teadmisi, et määrusesse nr 65 kehtestada eraldi sätted töökindlamate arvestite osas. Sellest tulenevalt on veearvesti taatluskehtivusaeg määratud kõigile veearvesti liikidele 5 aastat, sõltumata sellest, kas tegemist on mehaaniliste või ultraheli arvestitega.

Ultraheli arvestite tööpõhimõtte seisneb ultraheli levimiskiiruse mõõtmisel anduri mõõtekanalis lokaatorite abil, kus üks on saatja ning teine vastuvõtja. Vee liikumise kiirust arvutatakse seisva ja liikuva vee erinevuse põhjal ja sellest edasi saab arvutatud vooluhulga ja mahu. Ultraheliarvestid on elektroonse tablooga, nende paigaldusasend ei mõjuta mõõtetäpsuse tulemust ja need on joogivee suhtes vähem tundlikud võrreldes mehaaniliste arvestitega. Mõistagi on arvestid ka oluliselt pikema elueaga, kui mehaanilised arvestid, sest nendel puuduvad liikuvad osad.

Kohtusime ultraheli veearvestite taatluskehtivusaja teemal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindajatega 28. augustil sel aastal ning kohtumise tulemusena palusite koguda ultraheli veearvestite kohta andmeid Triinu Sillamaa 13.09 e-kirjaga esitatud küsimuste alusel.

Alljärgnevalt anname Teile ülevaate kogutud andmetest.

1. Ultraheli veearvestite küsimustele vastas kokku 25 vee-ettevõtet. Need vee-ettevõtted kasutavad kokku 114 700 erinevat veearvestit, nendest 80 191 on ultraheli veearvestid ehk 70% veearvestitest on ultraheli veearvestid.
2. Vee-ettevõtete klientidest on keskmiselt 75,8% üksikeraamud ehk eratarbijad.

3. 2023. a saadeti kliendi soovil taatlusesse 54 veearvestit.
4. Ühe veearvesti taatluskulu sõltub veearvesti suurusest ning varieerub vahemikus 5 eurot ja 75 senti kuni 80 eurot ilma käibemaksuta. Näiteks DN 15-20 keskmiselt 15 eurot DN 25 ca 20 eurot ning DN 32 ca 30 eurot, millele lisandub käibemaks. Hinnad sõltuvad ka sellest, kas arvesti vajab puhastamist või mitte. Lisaks tuleb eeltoodud summadele juurde arvestada arvesti vahetamise kulu, transpordikulu ja tööjõukulu. Oluline ongi siinkohal märkida, et arvestite taatlemise puhul on põhikulud seotud tööjõukulu ja ajaga, mitte arvesti enda maksumusega. Ettevõtte aastane taatluskulu on keskmiselt 15 731 eurot vee-ettevõtte kohta aastas, kuid sõltuvalt vee-ettevõttest võib see küündida üle 100 000 euronni aastas.
5. Vastanud 25 vee-ettevõtte 2023. a müüdnud veekogus oli 27,3 mln m³ aastas.
6. Keskmine ultraheli veearvesti ostuhind oli 86 eurot ning ultraheli veearvestite keskmine kasutusaeg on 15 aastat.
7. Tänu kaugloetavatele arvestitele saavad vee-ettevõtted kõrvalekallete kohta jooksvalt infot ja vajadusel võetakse kliendiga ühendust ning kontrollitakse arvesti tööd.
8. On vee-ettevõtteid, kus arveldusel kasutatakse nn toetavaid kontrollmeetmeid. Näiteks kui tarbimine võrreldes eelneva perioodiga on oluliselt muutunud, siis võetakse kliendiga näidu täpsustamiseks ühendust ja vajadusel teostatakse arvesti kontroll.
9. Vee-ettevõtete kogemus näitab, et 5-aastase töösükli järel pea kõik arvestid läbivad edukalt kordustaatluse lubatud veapiirides $\pm 4\%$.

Eesti Vee-ettevõtete Liidu liikmete kogemuste alusel on ultraheli veearvestid märkimisväärselt töökindlamad ning taatluse andmed näitavad, et 99% ultraheli veearvestitest on nõuetekohased, mistõttu ei ole meie hinnangul 5-aastane taatluskohustus ultraheli veearvestite osas proportsionaalne ega ka vajalik.

Eelnevast tulenevalt palume muuta määruse nr 65 taatluskehtivusaegsid ultraheli veearvestite osas võrdsustades taatluskehtivusaeg ultraheli veearvesti kasutusajaga või määrates taatluskehtivusaeg vähemalt 10. aastaks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Raili Kärmas
Tegevjuht

Koopia: Kliimaministeerium, taristuminister Vladimir Svet.